

Conference on English Language Research on Computerized Corpora (ICAME 16). / C. E. Percy, C. F. Meyer, I. Lancashire. Amsterdam : Rodopi, 1997. P. 133–141.

6. The British National Corpus (BNC). URL: <https://www.english-corpora.org/bnc/>

7. The Corpus of Contemporary American English (COCA). URL: <https://www.english-corpora.org/coca/>

8. The Strathy Corpus of Canadian English. URL: <https://www.english-corpora.org/strathy/>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-348-4-16>

PROSODIC MARKERS OF INDIAN SEAMEN'S SPEECH BEHAVIOR

ПРОСОДИЧНІ МАРКЕРИ МОВЛЕННЄВОЇ ПОВЕДІНКИ ІНДІЙСЬКИХ МОРЯКІВ

Yefanova I. A. **Єфанова І. А.**

*Teacher at the Department of English
language № 2
National University "Odesa maritime
academy"
Odesa, Ukraine*

*викладач кафедра англійської мови № 2
Національний університет "Одеська
морська академія"
м. Одеса, Україна*

За нашого часу англійська мова є головним засобом міжнародного спілкування. Вчені-лінгвісти приділяють цьому питанню величезну увагу. У роботах Д. Крістала, МакАртура, Траджила, Кіркпатріка та багатьох інших відзначається, що кількість англомовних у світі сягає майже двох мільярдів людей [2; 3; 5; 9]. До них відносяться не тільки носії національних варіантів Канади, Австралії, Нової Зеландії, Великої Британії, США, але також й ті, хто користується англійською як другою або як іноземною мовою.

Як зазначає британський лінгвіст Д. Крістал, у країнах, де англійська мова є однією з офіційних мов і має широкий вжиток, функціонує як друга, кількість англомовних значно перевищує кількість тих, для кого вона є рідною. При цьому кількість мовців англійською буде тільки збільшуватись через стрімкий приріст населення [2, с. 85]. Цей факт є характерною особливістю Індії, де англійська мова є офіційно другою.

Мовна ситуація в Індії характеризується складною й неоднорідною структурою. У дослідженнях Брауна та Огілві зазначається, що Індія вважається однією з найбільш різноманітних в лінгвістичному і культурному відношенні країн. І це проявляється насамперед в наявності на території Індії чотирьох великих мовних груп:

1) індійської мовної групи індоєвропейської сім'ї (гінді, бенгалки, уроду);

2) дравідійської;

3) тибето-бірманської;

4) аустроазійської [1].

Через таке мовне розмаїття, а також політичні та релігійні конфлікти, що з ним пов'язані, статус офіційних мають аж 22 мови. Так, наприклад, хінді, що має статус національної мови, є мовою англійського уряду і є найбільш поширеним на території Індії. Нею говорить більш ніж 40% населення.

Англійська мова має статус допоміжної офіційної мови (associate official language) і поряд з хінді використовується в державних установах, судочинстві, бізнесі. Наразі Індія є найбільшою за чисельністю країною мовців англійською як другою мовою.

Проте, англійська мова поширена в основному серед міського освіченого населення. У сільській місцевості переважають мови, котримі розмовляють мешканці тієї або іншої провінції, що відносяться до вищенаведених мовних груп.

Що до статусу англійської мови в Індії, то тут серед лінгвістів немає одностайної думки. Низка дослідників визнає, що англійська мова в Індії є самостійним варіантом, що розвивається і наділена національно-обумовленими специфічними рисами, що відрізняють її від інших варіантів англійської мови [7; 98]. Зазначені дослідники підкреслюють слушність вживання терміна *індійська англійська*. Проте, інша група, зокрема Фішман, виступають проти визнання цього терміна і стверджують, що широка варіативність локальних мовних груп не дозволяє розглядати різновид англійської мови в Індії як єдиний варіант, що належить всій нації. Отже, цей дослідник не визнає самостійного статусу англійської мови, а вживання терміна *індійська англійська* вважає термінологічно некоректним.

У пропонованій роботі зроблено спробу виділити на рівні просодії характерні параметри, які могли б служити маркерами ідентичності мовленнєвої поведінки індійців, що використовують англійську в повсякденному спілкуванні.

Метою дослідження є аналіз просодичних параметрів мовлення індійських моряків.

Основними завданнями пропонованої роботи є:

1. Визначити сучасний стан англійської мови в Індії.

2. Провести фонетичний аналіз і виділити акцентно-мелодійні особливості мовлення досліджуваної групи інформантів.

Інформантами стали шість індійських моряків, які народились і вирости на території Індії, для яких рідною мовою є хінді. Рівень володіння англійською мовою достатній для роботи на торгових судах.

Джерелом звукового матеріалу послужило аутентичне мовлення моряків, записане шляхом інтерв'ю. За стилем мовленням досліджувані тексти становлять собою квазіспонтанні монологи англійською мовою на побутові теми: сім'я, робота, захоплення.

У фонетичному аналізі брали участь аудитори – викладачі кафедри теоретичної і прикладної фонетики англійської мови, що знаються на подібних дослідженнях.

До завдань аудиторів входило: провести синтагматичний поділ досліджуваного мовлення з визначенням наголошених і ненаголошених складів у синтагмі, опис мелодійного руху шкали і термінальної частини синтагми.

Під час проведення фонетичного аналізу було виділено низку особливостей, характерних для мовлення досліджуваних інформантів.

При сприйнятті наголошених і ненаголошених складів у синтагмі аудитори відмічали випадки повної, передуючої вимови голосних звуків, як в односкладних службових словах *my, his, your, did, can, and*; аудитори сприймали ці слова як наголошені склади, хоча вони і не були ключовими словами. Аудитори також відмічали, що мовленню індійських моряків притаманна подрібненість синтагматичного членування; висловлювання поділяються на короткі синтагми з акцентуацією на службові слова, прийменники і навіть на сполучники (*and, but*). Варіативність синтагматичного членування наведена в таблиці 1

Таблиця 1

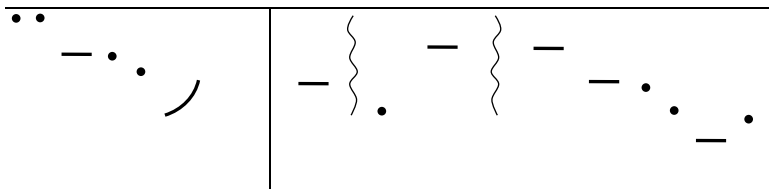
Диктори Індійські моряки (ІМ)	Синтагматичне членування					
	Одна синтагма	Дві синтагми	Три синтагми	Чотири синтагми	П'ять синтагм	Більше п'яти синтагм
ІМ 1	31	27	11	19	12	-
ІМ 2	29	24	28	9	10	-
ІМ 3	30	31	13	15	11	-
ІМ 4	28	26	25	12	9	-
ІМ 5	32	25	22,5	11,5	9	-
ІМ 6	27	30	24	11	8	-

Згідно з результатами, наведеними в таблиці 1, найбільш рекурентними в мовленні досліджуваних інформантів є одно, двох та трьохсинтагменні висловлювання. У деяких випадках, аудиторам було

складно визначити межі синтагми, у зв'язку з відсутністю чітких пауз. Аудитори простежили також тенденцію до зменшення кількості синтагм з кожним наступним висловлюванням (від односинтагмних 31%, 32% до 19%, 9%).

Наведемо кілька уривків з мовлення індійських моряків, що демонструють варіативність синтагматичного членування.

I'm thirty years old & I work as an Able-bodied seaman ||

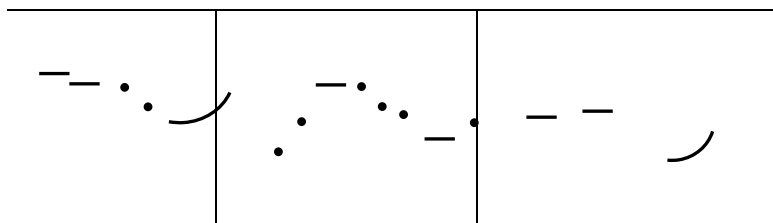

Наведена фраза складається з двох синтагм, але інформант робить наголошеними службові слова (*and, as, a*) і в такий спосіб ускладнює аудиторам сприйняття вимовлених синтагм.

Наступним завданням аудиторів було виявлення номенклатури мелодійного інвентарю в мовленні моряків. Аудитори виділили спадний, висхідний і спадно-висхідний тони як найбільш частотні.

Наведемо приклади:

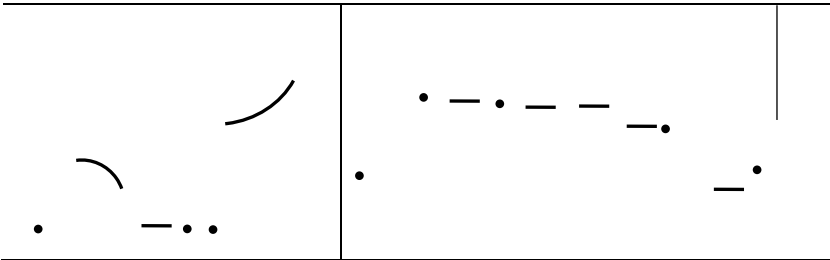
I've been working in the rank of an ordinary seaman for nine years.

У наведеному прикладі чітко простежується тенденція до використання в мовленні висхідного тону в кожній з трьох вимовлених синтагм, також інформант наголошує службові слова, порушуючи в такий спосіб, акцентно-мелодійну структуру фрази.

Передтермінальна частина синтагми характеризується відносно рівним рухом у середньому діапазоні.

I \love _working at sea | /bec`ause you `can `see `other /countries.

Фраза складається з двох синтагм, в кожній представлено висхідне завершення як в нефінальній, так і у фінальній синтагмах. Широке розповсюдження висхідного тону можна пояснити впливом рідної мови хінді, у просодичній організації якої висхідний тон є рекурентним, так само як і подрібнене синтагматичне членування, кожна незакінчена синтагма завершується висхідним термінальним тоном (Puri V.).

Дослідження мовлення індійських моряків показало домінування трьох видів шкал – рівної, висхідної та спадної.

У таблиці 2 наведені результати частотності вживання основних видів шкал.

Таблиця 2

Диктори Індійські моряки (ІМ)	Частотність основних шкал (%)				Усього
	Висхідна	Рівна	Спадна	Інші види	
ІМ 1	29	32	21	18	100
ІМ 2	30	31	24	15	100
ІМ 3	28	35	25	12	100
ІМ 4	34	39	19	8	100
ІМ 5	38	28	30	4	100
ІМ 6	27	35	29	9	100

Використання спадної шкали в мовленні інформантів вказує на стилістично нейтральне мовлення, без яскраво вираженого емоційного забарвлення. Вживання в мовленні цієї шкали є типовим для британського варіанта англійської мови, що є впливом індіців на англійське мовлення.

Широке використання рівної шкали в мовленні всіх досліджуваних інформантів можна пояснити по перше, впливом американського варіанта англійської мови, а по друге, інтерференцією тобто взаємодією з рідною мовою, а також спілкуванням англійською мовою з моряками з інших країн.

Висхідна шкала, яка за частотністю посідає друге місце в мовленні індійських моряків, вказує на емоційний характер мовлення і може виражати заспокоєння, деяке підбадьорювання слухача.

Висновки. Проведений фонетичний аналіз дозволив визначити просодичні маркери мовленнєвої поведінки індійських моряків, які позначають національну ідентичність мовлення досліджуваних інформантів.

Аналіз мелодійних характеристик демонструє домінування рівної та висхідної шкал, що є рекурентними і можуть слугувати маркерами мовленнєвої поведінки. Превалювання спадно-висхідного, висхідного та спадного тонів у поєднанні з висхідною та рівною шкалами становлять варіанти емпатичної інтонації, що посилюються не редукованою вимовою голосних у службових словах.

Дивергентними ознаками мовлення індійських моряків є перерозподіл функцій британських просодичних систем з урахуванням потреб нового індійського варіанта англійської мови і це виявляється у частотності рівної та висхідної шкал, висхідного та спадно-висхідного тону, подрібненому синтагматичному членуванні.

Література:

1. Brown K., Ogilvie S. Concise Encyclopedia of Languages of the World. Oxford: Elsevier, 2009. 1283 p.
2. Crystal D. English as a Global Language. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. 212 p.
3. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of Language. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. 524 p.
4. Fishman J. A. (ed) Handbook of Language and Ethnic Identity. New York. Oxford: Oxford University Press, 1999. 468 p.
5. Kirkpatrick A. World English: Implications for International Communication and ELT. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. 257 p.
6. McArthur T. English Languages. Cambridge: Cambridge University Press, 1998. 272 p.
7. Puri V. Intonation in Indian English and Hindi Late and Simultaneous Bilinguals. – Urbana, Illinois: University of Illinois, 2013. 144 p.
8. Sailoja P. Dialects of English: Indian English. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2009. 172 p.
9. Trudgill P. Dialects in Contact. Oxford: Basil Blackwell, 1986. 174 p.